

คำประกาศเกียรติคุณ

นายพิเชษฐ์ เอี่ยมขาวนา

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน - เพลงฉ่อย) พุทธศักราช ๒๕๖๖

นายพิเชษฐ์ เอี่ยมขาวนา หรือ โย่ง เชิญยิ้ม เกิดเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ที่อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ปัจจุบันอายุ ๖๖ ปี สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ จากโรงเรียนวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้รับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชานาฏกรรมไทย จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง และ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

แม้นายพิเชษฐ์จะเกิดในครอบครัวของชาวไร่ชาวนาที่มีฐานะยากจน แต่บิดามารดาได้อบรมเลี้ยงดูนายพิเชษฐ์ซึ่งเป็นบุตรคนเดียวเป็นอย่างดี ครอบครัวจึงมีความรักความอบอุ่น โดยบิดาเสียชีวิตตั้งแต่นายพิเชษฐ์ อายุ ๗ ขวบ มารดาซึ่งมีความขยันหมั่นเพียรและอดออม จึงหล่อหลอมให้นายพิเชษฐ์เป็นทั้งนักสู้ชีวิตและนักสร้างงานศิลป์ ด้วยบิดาเป็นคนที่รักสนุกชอบร้องรำทำเพลง จึงพาไปชมการละเล่นและการแสดงต่าง ๆ อยู่เสมอ ประสบการณ์เหล่านั้นสร้างแรงบันดาลใจทำให้รู้จักและรักศิลปะการแสดงมาแต่เยาว์วัย ยิ่งใฝ่ใจยิ่งหาโอกาสเข้าใกล้ ก็ยังบ่มเพาะทั้งดนตรีไทยและนาฏศิลป์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้รับแรงจูงใจและปลูกฝัง “เพลงฉ่อย” จากนางนกหวีด เอี่ยมขาวนา ซึ่งเป็นทั้งป้าและแม่เพลง ที่มานะสั่งสอนฝึกหัด โดยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้พาไปเสาะหาวิชาจากครูเพลง จนสามารถร้องเล่นและรับแสดงเพลงฉ่อยได้ แต่ด้วยการเสื่อมความนิยมของสังคมในขณะนั้น ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ นายพิเชษฐ์จึงหันไปฝึกหัดลิเกกับนายหอมหวล เทียมศรี หรือหอมหวลเล็ก แสดงในบทบาท “ตัวจึก” หรือ “ตัวตลก” กับคณะลิเกหลายคณะจนเริ่มมีชื่อเสียง ใช้ฉายาว่า “ก้านยาว” ต่อมา พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้เข้ามาแสดงตลกกับคณะตลกหลายคณะ อาทิ โน้ต เชิญยิ้ม และ ยาว อุษยา ในกรุงเทพมหานคร กระทั่งมีความชำนาญและมีชื่อเสียงแล้ว พ.ศ. ๒๕๓๘ จึงได้ตั้งคณะตลกของตนเองชื่อคณะโย่ง พิษณุโลก รับงานแสดงทั่วไปและออกรายการโทรทัศน์หลายรายการ อาทิ ก่อนบ่ายคลายเครียด รวมทั้งการแสดงทอล์กโชว์ ซึ่งได้รับยกย่องว่าเป็นตลกคนแรกของเมืองไทยที่แสดงทอล์กโชว์เดี่ยว

นายพิเชษฐ์เป็นศิลปินที่ครองใจผู้คนทุกระดับชั้น เนื่องจากมีอัธยาศัยดี สุภาพอ่อนน้อม ใฝ่หาความรู้มีความเชี่ยวชาญหลากหลายสาขา มีปฏิภาณไหวพริบ มีศิลปะการแสดงออกที่น่าประทับใจ สามารถสร้างสรรค์ผลงานและเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผลงานที่สร้างคุณูปการอย่างยิ่งต่อวงการศิลปวัฒนธรรมคือการนำเพลงพื้นบ้านมาแสดงเป็นจำอวดหน้าม่านหรือจำอวดหน้าจอ ซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ เนื้อหาร่วมสมัย ใช้ภาษาสร้างสรรค์จนกลายเป็นอัตลักษณ์เฉพาะที่ปลูกฝังกระแสนิยมเพลงพื้นบ้านให้กลับมาอีกครั้งและทวีสูงขึ้นอย่างกว้างขวาง สร้างทั้งมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางวัฒนธรรมแก่สังคม ปัจจุบันนายพิเชษฐ์เป็นนักแสดงตลก หรือจำอวด ทำขวัญนาคแสดงลิเก เพลงพื้นบ้าน ละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ ตลอดจนจัดกิจกรรมถ่ายทอดการแสดงให้แก่เยาวชนและบุคคลทั่วไปอยู่เสมอ ด้วยผลงานเป็นที่ประจักษ์แล้ว นายพิเชษฐ์จึงได้รับรางวัลเกียรติคุณจากหลายหน่วยงาน เช่น รางวัลเกียรติยศ ศิลปะการพูดดีเด่นสร้างสรรค์สังคม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๙ รางวัลเทพทอง ครั้งที่ ๓ บุคคลดีเด่น “วิทยุโทรทัศน์” เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๓ รางวัลระฆังทอง บุคคลแห่งปี ครั้งที่ ๕ ปี สาขาสร้างสรรค์สนับสนุนมวลชนและสังคมดีเด่น ประเภทศิลปิน ดารานักแสดง นักร้อง และรางวัลบุคคลดีเด่นแห่งปี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕ และรางวัลเพชรนก โดยสมาคมผู้ผลิตรายการภาพและเสียง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๑

นายพิเชษฐ์ เอี่ยมขาวนา จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน - เพลงฉ่อย) พุทธศักราช ๒๕๖๖